

- prilagodljive smernice ravnanja s ciljem okolju prijaznega procesa standardizacije, z namenom, da bi se predvsem mala in srednje velika podjetja bolje vključila v tehnične procese in pri tem upoštevala tudi ekonomičnost v fazi razvoja novih produktov, postopkov in storitev;
- razvoj temeljev za izmenjavo informacij o lizbonski strategiji za notranji trg in akcijski načrt 2004-2010 za okolje in zdravstveno varstvo s ciljem strokovnega dialoga med vsemi udeleženci v procesu standardizacije: CEN, CENELEC, ETSI, standardizirana MSP, ANEC (potrošniki), Evropski sindikalni tehnični urad za zdravje in varnost - TUTB (sindikati in delojemalci), ECOS (interesi okolja), industrija, trgovina in storitveni sektor;
- podpora razvoja osnovne tehnične standardizacije kakovostnih predpisov za izdelke in postopke na področju kmetijske proizvodnje in živilske industrije.

Bruselj, 15. september 2004

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Roger BRIESCH

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o kmetijstvu na primestnih območjih

(2005/C 74/12)

Evropski ekonomsko-socialni odbor je 17. julija 2003 sklenil oblikovati mnenje na lastno pobudo v skladu s členom 29(2) svojega poslovnika o kmetijstvu na primestnih območjih.

Strokovna skupina za kmetijstvo, razvoj podeželja in okolje, pristojna za pripravo dela Odbora na tem področju, je svoje mnenje sprejela 6. julija 2004. Poročevalec je bil g. **Caball i Subirana**.

Na svojem 411. plenarnem zasedanju 15.-16. septembra (seji z dne 16. septembra) je Evropski ekonomsko-socialni odbor sprejel naslednje mnenje s 132 glasovi za in 3 vzdržanimi glasovi:

1. Uvod

1.1 Mestno okolje pogojuje proizvodno dejavnost

1.1.1 Razprave o primestnih območjih so potekale na različnih evropskih forumih, vključno z Evropskim ekonomsko-socialnim odborom. Gre za vedno pogostejši pojav v številnih občinah EU, ki je posledica urbanega in industrijskega razvoja, razvoja terciarnega sektorja ter širjenja komunikacijske in prometne infrastrukture na račun najboljših kmetijskih zemljišč in povzroča, da je manj rodovitnih in nekonkurenčnih kmetijskih območij vedno več.

1.1.2 Kmetijska dejavnost v primestnih območjih je odvisna od mestnega okolja, v katerem se opravlja, v smislu, da ima tako okolje negativne vplive na kmetijsko dejavnost, saj omejuje njeno gospodarsko sposobnost preživetja. Negativni vplivi mestnega okolja so poglavitni vzrok degradacije okolja na tem območju in škodljivo učinkujejo na družbene odnose med mestom in podeželjem. Razhajanje med mestom in podeželjem lahko resno ogrozi preživetje same kmetijske dejavnosti, odvisno od tega, kako se tako razhajanje obravnava in rešuje.

1.1.3 Običajnim problemom, s katerimi se srečujejo primestna kmetijska območja, je treba dodati novejši problem, in sicer varstvo prostih območij v bližini mest, ki se ne uporabljajo za kmetijske dejavnosti. Ta problem v bistvu izhaja iz zamisli, da bi morala biti taka območja neke vrste „tematski parki“, kar bi imelo za posledico, da bi vse delovalo umetno, brez širše vsebine in brezosebno. Estetska merila, ki so osnova te zamisli, zmotno temeljijo na predpisih o varovanju biotske raznolikosti oz. na predstavi o podeželju, kjer kmetijska dejavnost igra stransko vlogo ali služi folklornim namenom.

1.1.4 Skupna kmetijska politika EU (SKP) poudarja potrebo po diverzifikaciji pridelave na kmetijah z iskanjem dejavnosti, ki bodo kmetovalcem in kmetovalkam prinašale nove dohodke. Treba je poudariti, da brez kmetijstva tam ne bi bilo kmečke krajine, to je krajine, za katero so značilni pridelki, živali, travniki in predvsem kmetovalci in kmetovalke.

1.1.5 Vsi ti dejavniki (obremenitve zaradi mestnega okolja, ideja o kmetijstvu brez kmetovalcev in kmetovalk, reforma SKP) so povod za resne težave v zvezi s kontinuiteto in stabilnostjo primestnega kmetijstva. (Take težave so tukaj bolj izrazite kot v drugih podobnih agroklimalitskih območjih, kar pomeni, da je tveganje za izginotje kmetijske dejavnosti večje.)

1.1.6 Poleg izgube primernih zemljišč za kmetijstvo nekatere države članice pesti tudi pomanjkanje jasne zakonodaje, ki bi uredila trg z zemljišči in zakup kmetij. Če ni trga s kmetijskimi zemljišči, je za mlade težje začeti kmetovati in povečati kmetije. Mnogo javnih in zasebnih lastnikov zemlje onemogoča trg z zemljišči, tako da svoje zemlje ne dajo v najem poklicnim kmetom. To je oblika špekulacije, ki resno ogroža prihodnost mnogih primestnih kmetijskih območij in s katero se morajo države članice spopasti s pomočjo posebne preprečevalne zakonodaje.

1.1.7 Za kmetijska območja, ki niso ostala nedotaknjena zaradi sprememb, ki so se v zadnjih letih dogajale v podeželskih skupnostih, so značilne nekatere vrednote in vloge, ki določajo primernost ali neprimernost dejavnosti, ki se na teh območjih opravljajo.

1.2 Mnogo več kot le gospodarska dejavnost

1.2.1 Evropski ekonomsko-socialni odbor, ki ima neposreden interes, da se zagotovi trajnostni gospodarski, okoljski in družbeni razvoj evropskih podeželskih območij, želi poudariti, da je okoljska, družbena in gospodarska vloga kmetijskih območij pomembnejša v primestnih območjih kot drugod. Kmetijska zemljišča v primestnih območjih so zelena „pljuča“ večjih mest; poleg tega so ključni člen regionalnega načrtovanja, saj preprečujejo neomejeno rast mest, oblikujejo krajino in dajejo mestnemu okolju človeško podobo. Vendar se gospodarska vloga takih območij – nujnih za varstvo in prihodnost kmetijskih zemljišč – zmanjšuje zaradi urbanističnega pritiska in ker se kmetovanju v primestnih območjih v celotnem gospodarskem okviru pripisuje premajhen pomen.

1.2.2 V skladu s prvim načelom Salzburške konference velja, da brez živečega podeželja ni kmetovanja in da brez kmetijske dejavnosti ni živečega podeželja⁽¹⁾. Evropski ekonomsko-socialni odbor želi poudariti, da so in morajo biti pravi akterji primestnih kmetijskih območjih predvsem poklicni kmetovalci in kmetovalke, ki se kmetijstvu posvečajo s polnim delovnim časom. Hkrati pa je treba priznati pomembno vlogo, ki jo imajo v mnogih primestnih območjih polkmetje.

1.3 Omejitve in priložnosti: kmetijstvo v heterogenih in stalno spreminjajočih se območjih

1.3.1 Evropski ekonomsko-socialni odbor se zaveda, da ni lahko soglasno doseči opredelitve primestnih območij, saj so ta zelo heterogena in podvržena stalnemu spreminjanju. Taka območja so v bistvu stična točka med strogo podeželskimi območji in mestnim okoljem, saj ohranjajo temeljne značilnosti

podeželskih območij, hkrati pa vključujejo nekatere značilnosti mestnega okolja.

1.3.2 Skupna značilnost primestnih območij je njihova ozemeljska, okoljska in družbena krhkost ter dejstvo, da se nahajajo na obrobju mest. Poklicno kmetovanje, ki se opravlja na teh območjih, je znano pod imenom „primestno kmetijstvo“. Poteka vzporedno z drugimi dejavnostmi, povezanimi z vzgajanjem rastlin iz rekreacijskih, terapevtskih, izobraževalnih in drugih razlogov ali za namen oblikovanja in ohranitve krajine (krajinski vrtnarji, vrtnarji itd.). Take dejavnosti so posebno pomembne za nekatere regije v državah članicah.

1.3.3 Primestna območja so podeželska območja, ki se srečujejo s posebnimi in značilnimi omejitvami, ki jih ločujejo od drugih podeželskih območij in katerih preživetje je resno ogroženo.

1.3.4 Obenem ima primestno kmetijstvo pogosto posebne značilnosti, ki jih je treba najbolje izkoristiti, npr. priložnosti, ki jih imajo zaradi bližine trga potrošnikov, vedno večja osveščenost potrošnikov v zvezi z vprašanji, kot so kakovost in varnost živil, in družbeno povpraševanje po novih dejavnostih (dejavnosti v prostem času, usposabljanje, okoljska vzgoja, ekoturizem itd.). Te nove dopolnilne dejavnosti bi lahko pomagale porazdeliti podjetniško tveganje in povečati prihodke iz kmetijstva.

1.3.5 Člen 20 Uredbe Sveta (ES) št. 1257/1999 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega usmerjevalnega in jamstvenega sklada (EKUJS) določa, da se „k območjem z omejenimi možnostmi lahko prištevajo druga območja s posebnimi ovirami, kjer je treba nadaljevati kmetovanje, po potrebi pod določenimi posebnimi pogoji, da bi zagotovili ohranjanje ali izboljšanje okolja, ohranjanje življenjskega prostora na podeželju in varovanje turističnega potenciala območja ali, da bi zaščitili obalo“, kar potrjuje pogosto ponovljeno stališče Evropskega ekonomsko-socialnega odbora, da so primestna kmetijska območja „območja s posebnimi ovirami“.

1.3.6 Agenda 2000 in nedavni vmesni pregled SKP sta nadalje spodbudila te smernice.

1.3.7 Preambula k sklepom Salzburške konference poudarja „potrebo po pomoči evropskim kmetom, da prevzamejo svojo večstransko vlogo kot varuhi podeželja in tržno usmerjenih pridelovalcev v vsej EU“⁽²⁾. To je bilo poudarjeno v mnenju EESO na lastno pobudo (poročevalec: **g. Bros**) o drugem stebru SKP: perspektive prilagajanja politike razvoja podeželskih območij (nadaljevanje po Salzburški konferenci)⁽³⁾.

⁽¹⁾ Dobesedno: „Živeče podeželje je nujno za kmetovanje, saj je kmetijska dejavnost nujna za **živeče podeželje**.“ - Sklepi druge Evropske konference o razvoju podeželja v Salzburgu, 12.-14. novembra 2003 - MEMO/03/236.

⁽²⁾ Glej opombo 1.

⁽³⁾ CESE 961/2004 – NAT/243

2. Cilji ohranitve in razvoja primestnega kmetijstva

2.1 Stališče Evropskega ekonomsko-socialnega odbora je, da se primestno kmetijstvo nedvomno srečuje s posebnimi omejitvami, neposredno izhajajočimi iz značilnosti, ki jih je mogoče zlahka poiskati in opredeliti. Zato je treba za ohranjanje, načrtovanje in upravljanje primestnih območij s kmetijsko dejavnostjo uvesti posebne ukrepe. Da bi to dosegli, Evropski ekonomsko-socialni odbor predlaga, da je treba podpreti mehanizme in instrumente za ohranitev in razvoj primestnih kmetijskih območij.

2.2 Cilj 1: *Družbeno, politično in upravno priznanje, da so primestna območja s kmetijsko dejavnostjo podeželska območja s posebnimi omejitvami*

2.2.1 Podpora dejavni in močni mreži „posrednih mest“

2.2.1.1 Evropski ekonomsko-socialni odbor opozarja, da je „metropolizacija“ Evrope pojav, ki narašča in ima za posledico povečanje velikih mest ter neprestano in nepovratno izgubljanje rodovitne zemlje, kar predstavlja glavno omejitev za primestna območja, kot Odbor poudarja v svojem mnenju na lastno pobudo (poročevalec: **g. Van Iersel**) o evropskih metropolitanskih območjih: družbeno-gospodarske posledice za prihodnost Evrope. (4)

2.2.1.2 Upad kmetijske dejavnosti ima posledice ne samo za kmetijski sektor, temveč tudi za ohranitev naravnih virov, zaščito kakovosti življenja prebivalcev mest in uravnoteženo upravljanje z zemljo.

2.2.1.3 S stališča uravnoteženega in trajnostnega stanja v Evropi Evropski ekonomsko-socialni odbor poudarja **potrebo po podpori dejavni in močni mreži „posrednih mest“**, ki jih ne določa toliko demografska velikost kakor njihova vloga posrednika med podeželskimi in mestnimi območji znotraj območja njihovega vpliva.

2.2.1.4 Taka mreža mest je mogoča le, če jo obkrožajo kmetijska in naravna območja, skratka primestna območja, ki lahko igrajo vlogo zaščitnega območja med pozidanimi območji in vlogo koridorjev med naravnimi območji, ki izboljšujejo in utrjujejo značilne lastnosti mest, varujejo biotsko raznolikost in omogočajo gospodarsko upravičeno kmetijsko pridelavo.

2.2.2 Priznavanje vloge kmetijstva v odnosu med mestom in podeželjem

2.2.2.1 Evropski ekonomsko-socialni odbor meni, da mora na prvem mestu izrecno biti **družbeno, politično in upravno priznanje obstoja podeželskih/mestnih (tj. primestnih) območij, ki imajo razvito kmetijsko dejavnost in ki se srečujejo s posebnimi težavami, ter priznanje ključne vloge, ki jo taka območja igrajo v odnosih med mestom in podeželjem.**

2.2.2.2 Priznanje primestnih kmetijskih območij in kmetijskih dejavnosti v njih je odvisno od (a) proučitve težav, s katerimi se ta območja spopadajo, in tistih, ki jih povzročajo, ter (b) **popolne analize različnih vrednot, ki jih zajemajo** (vode, krajine, biotske raznolikosti, arhitekture, kmetijskega sistema itd.), **ter gospodarske, okoljske in družbene vloge**, ki jo morajo taka območja prevzeti glede na konkretne vrednote.

2.2.3 Večja osveščenost kot sredstvo za dosego priznanja

2.2.3.1 **Družba mora razumeti, da je zemlja omejen naravni vir** in skupna dediščina, ki jo je težko obnoviti, potem ko je bila uničena. Zaradi tega je treba spodbuditi centripetalno (navznoter usmerjeno) rast mest s pomočjo programov, namenjenih oživitvi in prenovi degradiranih mestnih območij in opuščeni industrijskih območij, ki bodo prepričali, da bi se zaradi gradnje izgubilo še več zemlje, ter s pomočjo posebne zakonodaje zaustaviti špekulacije s kmetijskimi zemljišči na obrobju številnih evropskih mest.

2.2.3.2 Da bi se takim območjem zagotovilo družbeno, politično in upravno priznanje po vsej Evropi, Evropski ekonomsko-socialni odbor predlaga, da je treba spodbuditi **Evropske ukrepe za primestna območja** in kmetijsko dejavnost v njih. Taki ukrepi morajo priznati vrednote in vlogo teh območij ter omogočiti, da bo vsaka država lahko oblikovala svojo zakonodajo za njihovo varstvo in razvoj, ki bo temeljil na skupnih temeljnih merilih.

2.3 Cilj 2: *Preprečevanje, da bi primestna kmetijska območja postala del urbanega procesa prek regionalnega načrtovanja, urbanističnega načrtovanja in občinskih pobud*

2.3.1 Evropski ekonomsko-socialni odbor je prepričan, da za ohranjanje primestnih kmetijskih območij ni dovolj, da se politiki in družba kot celota le navidezno strinjajo z idejo o ohranitvi takih območij; nujno je tudi, da **imajo** vse države članice **na razpolago sredstva za upravljanje primestnih kmetijskih zemljišč in jih uporabljajo** za preprečevanje špekulacij, ki imajo za posledico opustitev takih zemljišč.

(4) CESE 968/2004 – ECO/120

2.3.2 Evropski ekonomsko-socialni odbor meni, da je treba oblikovati takšne instrumente za upravljanje zemljišč, ki se bodo opirali na šest stebrov:

- a) pravni instrumenti **regionalnega in urbanističnega načrtovanja** tako na evropski kot na nacionalni in regionalni ravni, in pravni instrumenti **uporabe zemljišč** na državni in regionalni ravni, ki upoštevajo primestna kmetijska območja in kmetijske politike ter otežujejo spremembo namembnosti kmetijskih zemljišč za druge vrste uporabe;
- b) pravni in pregledni instrumenti za ureditev razmer, kadar zasebni ali javni lastniki zemljišč **začasno prenehajo uporabljati zemljišče**; poklicnim kmetom je treba dati priložnost, da najamejo taka zemljišča za gojenje pridelkov in/ali živinorejo, kar bo pripomoglo k izboljšanju donosnosti kmetijskih zemljišč;
- c) izogibanje pretiranemu obdavčenju zemljišč za kmetijsko rabo v teh območjih. Slednja bi morala biti obdavčena na isti osnovi kot industrijska in/ali stanovanjska mestna območja.
- d) **nove in/ali boljše pobude na občinski ravni** za okrepitev načela subsidiarnosti (odgovornosti lokalnih oblasti in politikov) v občinskem načrtovanju, zmeraj s pomočjo nadobčinskih meril, ki temeljijo na medobčinskem sodelovanju in teritorialni koheziji;
- e) **nova merila občinskega financiranja, kot je koncept „varovanih kmetijskih območij“**, v katerih se varstvu kmetijskih zemljišč daje prednost pred urbano poselitvijo, kar omogoča zmanjševanje odvisnosti občinskega financiranja iz obdavčitve od drugih meril;
- f) obvezna in zavezujoča uvedba „analiz vpliva na kmetijstvo“ pristojne kmetijske uprave, kadar se v primestnem kmetijskem območju načrtuje dejavnost, ki bi lahko povzročila izgubo kmetijskih zemljišč.

2.3.3 Skratka, cilj je uporabiti regionalno načrtovanje, urbanistično načrtovanje, instrumente uporabe zemljišč, občinsko financiranje in analize vpliva na kmetijstvo za ohranitev primestnih kmetijskih območij pred stalnimi zahtevami mest po zemljiščih (za rast mest, industrijski in terciarni razvoj ter komunikacijsko in energetsko infrastrukturo) ter preprečitev vsakršne degradacije zemljišč, ki bi jo bilo mogoče uporabiti za razvrednotenje in upravičenost izginotja primestnih kmetijskih območij.

2.4 Cilj 3: Zagotovitev dinamičnega in trajnostnega razvoja primestnega kmetijstva ter območij, v katerih se izvaja

2.4.1 Evropski ekonomsko-socialni odbor meni, da mora biti dinamični in trajnostni razvoj primestnega kmetijstva ter območij, v katerih poteka, plod postopka, v katerem bodo **lokalne oblasti igrale ključno vlogo in ki bo vključeval dejavnike, kot sta medobčinsko upravljanje in nadobčinsko načrtovanje**.

2.4.2 Iz tega razloga se morajo primestna območja združiti in ustanoviti **telo, katerega temeljni cilj ne bo le zaščita njihovih interesov, temveč tudi oživitev kmetijskih območij in kmetijske dejavnosti** s pomočjo nadobčinskih načrtov za ohranitev, uporabo in upravljanje zemljišč.

2.4.3 Sodelovanje kmetov v tem telesu bo zagotovilo **pristni partnerski odnos**, ki jim bo omogočil podporo pri doseganju ciljev med lokalnimi skupinami (širšo javnostjo in politiki) in drugimi zainteresiranimi partnerji (univerzami, okoljevarstveniki itd.) ter doseglo sporazuma o načinu upravljanja kmetijskih območij.

2.4.4 Upravitelji primestnih območij morajo imeti konservativen pristop do vrednot, ki jih predstavljajo primestna kmetijska območja, in progresivnega do predlogov o načinih razvoja vloge takih območij, pri čemer mora biti njihov odnos pozitiven, domiseln in ustvarjalen. Prav tako morajo strogo urediti uporabo zemljišč na takih območjih. Skratka, uporabljati morajo trajnostna merila.

2.4.5 Subsidiarni pristop do upravljanja primestnih kmetijskih območij je bistven za zagotovitev, da se oblasti in kmetje obvežejo, da bodo varovali in razvijali taka območja, kar z drugimi besedami povedano pomeni **pogodbo o trajnostnem kmetijskem upravljanju med javno upravo in kmeti**.

2.4.6 **Upravljanje mora temeljiti na „mreži sodelovanja“** med javnimi in zasebnimi zainteresiranimi udeleženci upravljanja, povezanimi prek **„telesa za soudeležbo in upravljanje“**. To telo mora združevati skupne cilje in interese ter spodbuditi posamezna dejanja, prilagojena posameznemu območju in njegovim naravnim virom (npr. promocijo njegovih proizvodov, uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij, spodbujanje okoljske vzgoje, ohranjanje podeželja itd.). Skratka, to bi bil organ, ki bi določil splošne pogoje, spremljal njihovo izvajanje in spodbujal ukrepe za pomoč in napredek primestnih območij.

2.4.7 Gre za ravnanje, tudi v območjih s primestnim kmetijstvom, v skladu s pristopom, ki je bil predlagan na Salzburški konferenci, na kateri je bilo poudarjeno, da „*mora prihodnja politika nameniti podporo Skupnosti podeželskim območjem s pomočjo lokalnega partnerstva od spodaj navzgor (bottom-up)*“ [in da] „*je treba dati več odgovornosti programskim partnerstvom, da opredelijo in pripravijo celovite strategije, ki bodo temeljile na jasno opredeljenih ciljih in rezultatih*“ (šesto in sedmo načelo sklepov Salzburške konference) (9).

2.4.8 Poleg „pogodb o trajnostnem kmetijskem upravljanju“ je treba upoštevati tudi nadobčinske projekte upravljanja, ki jih je treba zaradi posebnih značilnosti kmetijskih območij (podeželsko-mestnih območij) predstaviti kot „**rururbane projekte**“ med upravami in upravnimi organi, ki varujejo in obnavljajo kmetijska območja ter s skupnim delovanjem mesta in podeželja prinašajo dohodek. Pomembno je, da se del dohodka iz nekmetijskih iztržkov, ki se ustvari na kmetijskih območjih, vrne kmečki skupnosti.

2.4.9 Take „rururbane projekte“ morajo spodbujati telesa za soudeležbo in upravljanje za primestna kmetijska območja in morajo temeljiti na **večsektorskih merilih**, vključno s proizvodi, ki ustrezajo povpraševanju potrošnikov, okoljskimi dejavniki, ki omejujejo vpliv proizvodne dejavnosti na okolje ter ustvarjajo in ohranjajo krajino, ter družbenimi dejavniki, ki ustrezajo potrebam mesta, kot je uporaba kmetijskih območij za dejavnosti na prostem in v vzgojne namene.

2.4.10 Preden vodstveni organi za primestna kmetijska območja oblikujejo rururbane projekte in pogodbe o kmetijskem upravljanju, morajo **stranke, udeležene v upravljanju takih območij** (npr. oblasti, zlasti lokalne oblasti, in kmetijski sektor) najprej oblikovati in odobriti **institucionalni sporazum** o potrebi po integriranem načinu upravljanja.

2.4.11 To institucionalno obvezo lokalnih in nadlokalnih oblasti ter kmetov bi lahko vključili v splošna načela „**Listine o primestnem kmetijstvu**“, ki bi bila soglasno določena.

2.4.12 Da bi nadalje uskladili omenjeno listino in podkrepili medsebojno obvezo, bi bilo treba oblikovati in sprejeti „**načrt trajnostnega upravljanja in razvoja**“, ki bi opredelil načela, strateške smernice in posebne ukrepe za zaščito vrednot in razvoj vloge posameznega primestnega kmetijskega območja.

(9) Glej opombo 1.

3. Sklepi

3.1 Taki rururbani projekti in dokumenti o medsebojnih obvezah morajo temeljiti na merilih, postavljenih v **paktu mesto-podeželje**, ki ga vodijo upravni organi, z ureditvijo, ki spodbuja sodelovanje širše javnosti in kmečke skupnosti. Za te pakte je treba izpolniti naslednje cilje:

- a) **Cilj 1: Obstajati mora teritorialni projekt ohranitve in razvoja** območij s primestnim kmetijstvom. Projekti morajo temeljiti tako na regionalnih in urbanističnih načrtih ter načrtih o uporabi zemljišč kakor tudi na posebni zakonodaji za ureditev trga s kmetijskimi zemljišči.
- b) **Cilj 2: Primestna zemljišča morajo ostati v kmetijski uporabi** s pomočjo instrumentov in mehanizmov, ki jamčijo nadaljnjo uporabo v ta namen, tako da čim bolj zmanjšajo urbanistični pritisk in uporabo zemljišč za nekmetijske dejavnosti ter olajšajo dostop do kmetijskih zemljišč.
- c) **Cilj 3: Integrirana oblika upravljanja**, ki temelji na **upravljalnem organu**, ki bi spodbujal in mobiliziral območja primestnega kmetijstva ter za dvignil zavest o njihovi vrednosti. To mora tudi zagotoviti dinamični in trajnostni razvoj prek obveze za upravljanje zemljišč na podlagi **rururbanih projektov** in pogodbenih odnosov med javnostjo, oblastmi in kmeti v obliki **pogodbe o trajnostnem kmetijskem upravljanju**.

3.2 Za dosego teh ciljev je nujno naslednje:

- a) **spodbujanje žensk in mladine za dejavno sodelovanje** v teritorialnih projektih in pogodbah o kmetijskem upravljanju, da bi tako obvarovali sedanji in prihodnji status teh območij;
- b) **javno prepričanje**, da kmetijstvo lahko jamči varnost živil, ker upošteva metode kmetovanja, ki so okolju prijazne in družbeno odgovorne;
- c) **priznanje pomembnosti vode pri utrditvi primestnih kmetijskih območij**; potrebna je posebna zakonodaja, ne zaradi omejevanja porabe vode za kmetijstvo, temveč zaradi uvedbe nove „vodne kulture“, ki temelji na omejevanju porabe površinskih voda in podtalnice ter ponovne uporabe vode, pridobljene prek čistilnih naprav za odpadne vode, v kmetijske namene;

- d) **utrditev primestnih kmetijskih območij** je treba doseči tako, da družba prepozna posebne težave, s katerimi se srečujejo ta območja;
- e) razvoj instrumentov in **ukrepov za povečanje prihodkov iz kmetijstva in učinkovitosti infrastrukture ter boljše zagotavljanje storitev za kmetovanje**;
- f) spodbujanje **sistemov proizvodnje in trženja, ki ustrezajo tržnemu povpraševanju**, s posebnim poudarkom na spodbujanju raznolikosti živil s spodbujanjem trajnostnega kmetovanja, ki je okolju prijazno in upošteva kulturno identiteto ter dobro počutje živali;

V Bruslju, 16. septembra 2004

- g) **racionalno izkoriščanje virov** (zlasti zemlje, vode in krajine) ter njihova **zaščita**.

3.3 Glede na negotov položaj, s katerim se srečujejo primestna kmetijska območja in evropsko primestno kmetijstvo kot celota, Evropski ekonomsko-socialni odbor meni, da je nujno potrebna ustanovitev **evropskega observatorija za primestno kmetijstvo**, ki ne bi le posredoval evropskega vidika na primestna kmetijska območja in kmetijsko dejavnost na teh območjih, temveč bi tudi deloval kot referenčni center za spremljanje, analizo in krepitev zavesti o stanju primestnega kmetijstva v Evropi in kot kraj, kjer bi se lokalne in regionalne oblasti ter različna evropska telesa lahko sestajala in razpravljala o teh vprašanjih ter oblikovala pobude za ohranitev in razvoj primestnih območij in kmetijstva na teh območjih.

Predsednik

Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Roger BRIESCH
